

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 6 april 2022
(OR. fr, en)

7937/22

Interinstitutionellt ärende:
2022/0008(NLE)

EDUC 126
RECH 176
SOC 216
DIGIT 78
ENV 324

LÄGESRAPPORT

från: Rådets generalsekretariat

till: Delegationerna

Föreg. dok. nr: 6986/22

Ärende: Rådets rekommendation om brobyggande för ett effektivt europeiskt samarbete om högre utbildning

För delegationerna bifogas rådets ovannämnda rekommendation, som antogs av rådet (utbildning, ungdom, kultur och idrott) vid mötet den 4–5 april 2022.

Rådets rekommendation om brobyggande för ett effektivt europeiskt samarbete om högre utbildning

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 165 och 166,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

av följande skäl:

1. Ett djupare och effektivare gränsöverskridande samarbete inom sektorn för högre utbildning i hela Europa är centralt för att stödja unionens värden, identitet och demokrati, och för att bygga upp resiliens i det europeiska samhället och den europeiska ekonomin och en hållbar framtid. Starka sammanlänkade högre utbildningsanstalter är ett viktigt instrument för att ta itu med utmaningarna i samband med den gröna och den digitala omställningen och en åldrande befolkning liksom andra centrala socioekonomiska utmaningar genom kunskapsutbyte och gemensamt skapande av innovativa lösningar. De kan också säkra Europas kapacitet att främja teknikdriven konkurrenskraft.

2. Att bygga broar som gör det möjligt för högre utbildningsanstalter att utveckla ett djupare, permanent och effektivt gränsöverskridande samarbete på institutionell nivå är ett viktigt instrument för att göra de högre utbildningsanstalterna starkare tillsammans och förbereda studerande, andra i livslångt lärande, forskare och personal för en global framtid. Högre utbildningsanstalter i hela Europa anpassar sig till en snabbt föränderlig värld med ämnesområden och inlärningsmiljöer i snabb utveckling, till exempel i samband med den gröna och den digitala omställningen. Detta kräver nytt tänkande, nya strategier och nya strukturer för samarbete och rörlighet (där fysisk rörlighet fortsätter vara det huvudsakliga formatet) för studerande, personal och forskare över ämnesmässiga och geografiska gränser. Denna nya verklighet, som drivs på av den digitala omställningen, kommer att medföra ett nytt attraktivt utbildningsutbud, nya format och möjligheter till gränsöverskridande samarbete och rörlighet, både fysiskt och online, för alla studerande, även för personer med begränsade möjligheter eller från avlägsna områden, såsom de yttersta randområdena, och kommer att uppmuntra till mångfald bland akademiker, forskare och personal.
3. Ett starkare samarbete mellan olika högre utbildningsanstalter, däribland universitet, forskningsuniversitet, högskolor, universitet för tillämpad vetenskap, institutioner för högre yrkesutbildning och högre konstnärlig utbildning i hela EU är en central princip som ligger till grund för och är en oundgänglig del i det europeiska området för utbildning och det europeiska forskningsområdet. Ett fördjupat gränsöverskridande samarbete mellan olika och kompletterande institutioner i hela Europa stöder en rättvis tillgång till högkvalitativ och inkluderande utbildning och forskning, främjar skapande och spridning av kunskap, underlättar delning av kapacitet och infrastruktur och bidrar till livskraften i institutionernas regioner och samhällen, och bidrar till att övervinna begränsade möjligheter och geografiska skillnader. Det kan också främja en integrering i forsknings- och innovationsekosystem samt industriella ekosystem. Ett gränsöverskridande samarbete bidrar likaså till att frigöra den fulla potentialen i sektorn för högre utbildning som en drivkraft för färdigheter, kompetens och kunskap, t.ex. för den digitala och den gröna omställningen, och bidrar till att förverkliga den europeiska pelaren för sociala rättigheter.

4. I kommissionens meddelande om att förverkliga det europeiska området för utbildning senast 2025¹ efterlyses ett smidigt och ambitiöst gränsöverskridande samarbete, ett förenklat utfärdande av gemensamma examina och en undersökning av genomförbarheten av en rättslig stadga för allianser såsom Europauniversiteten. I rådets resolution om en strategisk ram för europeiskt utbildningssamarbete inför och bortom det europeiska området för utbildning (2021–2030)² uppmuntras ett fördjupat samarbete, sammanslagning av kunskap och resurser och skapande av fler möjligheter för rörlighet för studerande, akademiker och forskare, bland annat genom ett fullständigt genomförande av initiativen för Europauniversitet och det europeiska studentkortet. I sina slutsatser om initiativet Europauniversitet – Brobyggande mellan högre utbildning, forskning, innovation och samhället: att bana väg för en ny dimension inom den europeiska högre utbildningen³ uppmanade rådet medlemsstaterna att undanröja hinder för mer kompatibla system för högre utbildning och att undersöka möjligheten att införa gemensamma europeiska examina. I sina slutsatser om en fördjupning av det europeiska forskningsområdet: att skapa attraktiva och hållbara karriärer och arbetsvillkor för forskare och göra kompetenscirkulation till ett faktum⁴ uppmanade rådet kommissionen stödja medlemsstaterna i utformningen av politiska åtgärder för smidigt och ambitiöst gränsöverskridande samarbete mellan lärosäten i Europa, särskilt på området för akademiska karriärer och forskarkarriärer. I kommissionens meddelande om ett nytt europeiskt forskningsområde för forskning och innovation⁵ och i pakten för forskning och innovation i Europa⁶ efterlyses ett fördjupat samarbete och erkänns potentialen hos initiativ som Europauniversiteten när det gäller att omvandla den högre utbildningen. I den europeiska kompetensagendan⁷ uppmanas också till att undanröja hinder för ett effektivt och djupare gränsöverskridande samarbete.

1 COM(2020) 625 final.

2 EUT C 66, 26.2.2021, s. 1.

3 EUT C 221, 10.6.2021, s. 14.

4 9138/21.

5 COM(2020) 628 final.

6 Rådets rekommendation (EU) 2021/2122 av den 26 november 2021 om en pakt för forskning och innovation i Europa (EUT L 431, 2.12.2021, s. 1).

7 COM(2020) 274 final.

5. I Romkommunikén från ministrarna i det europeiska området för högre utbildning och i rådets rekommendation om att främja automatiskt ömsesidigt erkännande av kvalifikationer inom högre utbildning och gymnasial utbildning samt resultat av studieperioder utomlands⁸ uppmanas till att främja och underlätta ett djupare gränsöverskridande samarbete. Europaparlamentets resolution om det europeiska området för utbildning och ett gemensamt helhetsgrepp⁹ understryker behovet av mer samarbete och uppmanar till användning av synergier mellan det europeiska området för utbildning, det europeiska forskningsområdet och det europeiska området för högre utbildning.
6. De 41 Europauniversiteten, med stöd av programmet Erasmus+ och kompletterade av Horisont 2020 för forsknings- och innovationsdimensionen, och liknande långvariga institutionaliserade samarbetsmodeller, ger värdefulla lärdomar samtidigt som man testar djupare gränsöverskridande samarbetsmodeller som går utöver befintliga enskilda institutionella strategier, styrelseformer och samarbets ekosystem. De är en inspirationskälla för den högre utbildningen i stort, för att driva på systemreformer och samtidigt underlätta bättre samordning inom den europeiska politiken för högre utbildning och forskning.
7. I denna rådsrekommendation avses med *Europauniversitet* de som finansieras genom programmet Erasmus+, i förekommande fall med kompletterande stöd från Horisontprogrammet för forsknings- och innovationsdimensionen. Med *allianser mellan högre utbildningsanstalter* avses alla andra samarbetsmodeller, såsom kunskaps- och innovationsgrupper. Syftet med denna rådsrekommendation är att underlätta gränsöverskridande samarbete för alla europeiska högre utbildningsanstalter, utöver dem som får stöd inom ramen för initiativet Europauniversitet.

⁸ EUT C 444, 10.12.2018, s. 1.

⁹ P9_TA(2021)0452.

8. Europauniversiteten bidrar till kvaliteten på det gränsöverskridande samarbetet genom interinstitutionella strategier som kombinerar lärande och undervisning, forskning, innovation och kunskapsöverföring till ekonomin och samhället samt bidrar till politiska och samhällsliga förändringar,
9. Allianser för högre utbildning skulle på frivillig basis kunna dra nytta av institutionaliserade samarbetsinstrument, såsom en eventuell rättslig status för allianser mellan högre utbildningsanstalter, som gör det möjligt för dem att när så är lämpligt dela gemensamma finansiella, personalmässiga, digitala och fysiska resurser och tjänster, i syfte att driva virtuella universitetsövergripande campus och driftskompatibla plattformar för gemensam digital eller blandad verksamhet. För att fördjupa det gränsöverskridande samarbetet i syfte att effektivt hantera den gröna och den digitala omställningen måste utvecklingen av tvärvetenskapliga moduler och utformningen av gemensamma examina, på grundval av gemensamt skapade europeiska kriterier i enlighet med Bolognaprocessens instrument, underlättas ytterligare på nationell, regional och institutionell nivå. Ett underlättande av en flexibel och inkluderande rörlighet och en bredare användning av det europeiska studentkortet kan öka möjligheterna för studerande, akademiker, forskare och personal. Tillräcklig långsiktig flerårig finansiering krävs för att bygga upp kapacitet och uppnå den fastställda ambitionsnivån för gränsöverskridande samarbete.

10. Ett fördjupat samarbete mellan högre utbildningsanstalter kräver att man tar itu med övergripande utmaningar. Ett smidigt inrättande, extern kvalitetssäkring och ackreditering av gemensamma gränsöverskridande utbildningsverksamheter och utbildningsprogram på alla nivåer påverkas av skillnaderna i extern kvalitetssäkring, det ojämna genomförandet av automatiskt ömsesidigt erkännande av kvalifikationer och studieperioder utomlands och av de därmed sammanhängande nyckelåtagandena inom Bolognaprocessen, inbegripet skillnaderna i examensstrukturer, skillnaderna i antagandet av det europeiska förfarandet för kvalitetssäkring av gemensamma program och skillnaderna i tillämpningen av det europeiska systemet för överföring och ackumulering av studiemeriter (ECTS) och det partiella erkännandet av virtuellt och blandat lärande. Att ta itu med dessa frågor och säkerställa ett fullständigt genomförande av Bolognainstrumenten skulle minska de administrativa bördorna, underlätta det gränsöverskridande samarbetet och främja genomförandet av innovativ tvärvetenskaplig pedagogik i olika länder.
11. Ett europeiskt gränsöverskridande samarbete på institutionell nivå är ett kraftfullt instrument som ska stödja och ytterligare utveckla omvandling mot inkluderande, konkurrenskraftiga, hållbara och attraktiva högre utbildningsanstalter med spetskompetens som fullgör alla sina uppgifter (utbildning, forskning, innovation och tjänster till samhället), och medför fördelar inom och utanför den högre utbildningssektorn, och verkar för ett Europa med kunskap, motståndskraft och demokrati och återspeglar vår europeiska livsstil och våra värden. Det gränsöverskridande samarbetet måste underlättas genom en enhetlig uppsättning europeiska och nationella åtgärder, ett effektivt genomförande av tillgängliga europeiska initiativ, instrument och verktyg såsom initiativet Europauniversitet, Bolognaprocessens instrument eller det europeiska studentkortet, samt undersökande av möjliga nya instrument. Till hela den högre utbildningens fördel och för att ge samhället ett mervärde kan dessa nya instrument utvecklas på ett medskapande och stegvist sätt så att de högre utbildningsanstalterna kan bygga broar och samarbeta mer effektivt över gränserna och systemen för högre utbildning bli mer sammanhållna.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS MEDLEMSSTATERNA ATT GÖRA FÖLJANDE:

Med full hänsyn till subsidiaritetsprincipen, institutionellt oberoende och akademisk frihet, i enlighet med nationella förhållanden, och i nära samarbete med alla berörda parter:

1. Ge de högre utbildningsanstalterna möjlighet att, inom en process för gemensamt skapande, undersöka nödvändigheten av, fördelarna och riskerna med och möjligheten att inrätta institutionaliserade samarbetsinstrument, såsom en eventuell rättslig status för allianser mellan högre utbildningsanstalter, till exempel Europauniversiteten, i syfte att underlätta ett djupare samarbete genom att dela med sig av kapacitet avseende personalresurser, teknik, data, utbildning, forskning och innovation, om detta är lämpligt. Gör det möjligt för dem att experimentera med olika möjligheter till fördjupat samarbete samt att, på frivillig basis, pröva befintliga europeiska instrument, såsom den europeiska grupperingen för territoriellt samarbete (EGTS)¹⁰ eller den europeiska ekonomiska intressegrupperingen (EEIG)¹¹.
2. Uppmuntra, där så är lämpligt, och göra det lättare för högre utbildningsanstalter som deltar i gränsöverskridande samarbete att tillhandahålla gemensamma program och utfärda gemensamma examina i enlighet med Bolognainstrumenten¹². I detta sammanhang, och med utgångspunkt i resultaten av de förberedande åtgärder som avses i led 12, granska och underlätta införandet av en gemensam europeisk examensmärkning. I ett senare skede kan man arbeta mot en eventuell gemensam examen på alla nivåer, utifrån gemensamt framtagna europeiska kriterier, som ska inrättas på nationell, regional eller institutionell nivå i enlighet med de nationella referensramarna för kvalifikationer.

¹⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS), (EUT L 210, 31.7.2006, s. 19).

¹¹ Rådets förordning (EEG) nr 2137/85 av den 25 juli 1985 om europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG) (EGT L 199, 31.7.1985, s. 1).

¹² Bolognainstrumenten inbegriper det europeiska systemet för överföring och ackumulering av studiemeriter (ECTS), bilagan till examensbevis, den övergripande nationella referensramen för kvalifikationer, de europeiska standarderna och riktlinjerna för kvalitetssäkring i den högre utbildningen, det europeiska förfarandet för kvalitetssäkring av gemensamma program, det europeiska registret för kvalitetssäkring av högre utbildning (Eqar) och databasen över externa kvalitetssäkringsresultat (Deqar). Konventionen om erkännande av bevis avseende högre utbildning i Europaregionen ("Lissabonkonventionen") kan också beaktas.

3. Göra det möjligt för högre utbildningsanstalter att vidareutveckla och i förekommande fall genomföra innovativ gemensam gränsöverskridande utbildningsverksamhet genom att uppmuntra och göra det möjligt för dem att pröva och genomföra lämpliga strategier och åtgärder avseende följande:
- a) Antagnings- och inskrivningskriterier för studerande och andra i livslångt lärande.
 - b) Fastställande av inlärnings- och undervisningsspråk, i förekommande fall med respekt för flerspråkigheten.
 - c) Andelen nätbaserat lärande i det övergripande utbildningsutbudet, andelen studenttrörlighet (fysisk, virtuell eller blandad) som ingår i den gemensamma utbildningsverksamheten, och andelen och organisationen av praktik, arbetsplatsförlagt lärande, utmaningsbaserade och tvärvetenskapliga strategier.
 - d) Införande av flexibla utbildningsvägar, såsom kortare inläringserfarenheter som i förekommande fall skulle kunna leda till mikromeriter¹³.
 - e) Regler för tilldelning och överföring av studiemeriter samt insyn i betygsättningen, i enlighet med det europeiska systemet för överföring och ackumulering av studiemeriter (ECTS-handledningen), som grund för gränsöverskridande gemensamma program, utan ytterligare regler eller begränsningar.

¹³ ”[U]tan att avvika från eller undergräva den grundläggande principen om utbildningar som leder till examen kan mikromeriter bidra till att bredda lärandemöjligheterna för att ta emot icke-traditionella inlärare, och tillgodose efterfrågan på ny kompetens på arbetsmarknaden[...]” – rådets slutsatser om initiativet Europauniversitet – Brobyggande mellan högre utbildning, forskning, innovation och samhället: att bana väg för en ny dimension inom den europeiska högre utbildningen (EUT C 221, 10.6.2021, s. 14).

- f) Användning av information om extern kvalitetssäkring av europeiska program och/eller institutioner för högre utbildning i enlighet med standarderna och riktlinjerna för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning (ESG), som ingår i databasen över externa kvalitetssäkringsresultat (Deqar) för att genomföra automatiskt ömsesidigt erkännande¹⁴ i vidareutbildningssyfte i samarbete med nationella informationscentrum för akademiskt erkännande (Naric).
- g) Möjligheter att i förekommande fall erkänna tidigare lärande samt validering av icke-formellt och informellt lärande på grundval av öppna och rättvisa kvalitetskrav och organisera en lämplig bedömning av de studerande samt att tilldela relevanta studiemeriter för sådant lärande.
- h) I förekommande fall, större flexibilitet vid fastställandet av mallen för deras gemensamma examina vid genomförandet av gemensamma gränsöverskridande program.

4. Stödja integrerad rörlighet i gemensamma gränsöverskridande utbildningsprogram

- a) Stödja högre utbildningsanstalter så att rörlighet (fysisk, virtuell eller blandad) integreras på ett mer systematiskt och flexibelt sätt i deras gemensamma utbildningsprogram på alla nivåer, så att en större grupp studerande, även studerande med begränsade möjligheter eller från avlägsna områden såsom de yttersta randområdena, akademiker och forskare kan dra nytta av dynamiken i det integrerade samarbetet inom högre utbildning och för att främja en balanserad rörlighet för talanger.

¹⁴ I enlighet med rådets rekommendation av den 26 november 2018 om att främja automatiskt ömsesidigt erkännande av kvalifikationer inom högre utbildning och gymnasial utbildning samt resultat av studieperioder utomlands (EUT C 444, 10.12.2018, s. 1).

- b) Stödja digitaliseringen av rörlighetshantering inom multilaterala partnerskap, särskilt standardisering och digitalisering av förfarandena för undertecknandet av multilaterala interinstitutionella avtal, inbegripet genom en utvidgning av det europeiska studentkortet.
 - c) I förekommande fall arbeta för mer enhetliga strategier för rörlighet i utbildningssyfte när det gäller antagnings- och inskrivningssystem, betygsättningssystem, akademiska läsår, kursavgiftssystem, tillträde till och användning av de högre utbildningsanstaltens faciliteter under sommar- och semestermånader.
5. Bidra till att upprätthålla det direkta eller indirekta stödet till fördjupat gränsöverskridande institutionellt samarbete inom högre utbildning, inbegripet för Europauniversitet.
- a) Stödja alla typer av högre utbildningsanstalters deltagande i ett sådant djupgående institutionellt gränsöverskridande samarbete, när så är relevant.
 - b) Främja och utveckla en kultur av gränsöverskridande samarbete av hög kvalitet bland de högre utbildningsanstalterna genom att i förekommande fall ta med och uppmuntra den nationella politiken och nationella prioriteringar fastställs.
 - c) Mobilisera tillgängliga finansieringskällor på regional, nationell och europeisk nivå¹⁵ med beaktande av de olika nationella finansiella systemen för att där så är möjligt matcha eller komplettera stödet från Erasmus+, som på ett samverkande sätt kompletteras av stödet från Horisont Europa, för ett deltagande av högre utbildningsanstalter i Europauniversitet.

¹⁵ Såsom Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, faciliteten för återhämtning och resiliens och InvestEU-fonden.

6. Främja och skydda de grundläggande principerna om institutionellt oberoende som en förutsättning för inrättandet av gemensamma styrningsformer för djupare gränsöverskridande samarbete enligt en nedifrån och upp-strategi. Göra det möjligt för de högre utbildningsanstalterna att fatta oberoende beslut om intern styrning och i finansiella, personalrelaterade och akademiska frågor, att skydda den akademiska friheten och att aktivt involvera företrädare för den akademiska personalen och de studerande i beslutsfattandet kring deras institution.
7. Stärka det ömsesidiga förtroendet genom extern kvalitetssäkring och ackreditering av gemensamma utbildningsprogram och andra former av gemensamma utbildningserbjudanden som utvecklas av modeller för institutionellt gränsöverskridande samarbete, inbegripet Europauniversiteten i enlighet med de europeiska standarderna och riktlinjerna (ESG).
 - a) Gå vidare mot användning av institutionsbaserad extern kvalitetssäkring. Detta skulle kunna stödja utvecklingen av en genuin institutionell kvalitetskultur som leder till en större ansvarsskyldighet och till kompatibilitet mellan systemen i Europa som helhet, på grundval av verktyg och ramar som redan finns inom ramen för det europeiska området för utbildning, det europeiska forskningsområdet och det europeiska området för högre utbildning.
 - b) Överväga möjligheten att, när så är relevant, tillåta självackreditering av program baserat på institutionell kvalitetssäkring för att underbygga de högre utbildningsanstalternas egenansvar.

- c) I länder som förlitar sig på programbaserad extern kvalitetssäkring, överväga möjligheten att
- i) möjliggöra ett fullständigt genomförande av det europeiska förfarandet för kvalitetssäkring av gemensamma program¹⁶,
 - ii) säkerställa att den externa utvärderingen av gemensamma gränsöverskridande program kan genomföras av ett enda organ som är registrerat i det europeiska registret för kvalitetssäkring av högre utbildning (Eqar)¹⁷ och att resultaten automatiskt godtas i alla andra berörda system för högre utbildning, utan att ytterligare nationella krav läggs till, och
 - iii) säkerställa att förnyad ackreditering av gemensamma gränsöverskridande program följer standarderna och riktlinjerna för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning (ESG) och det europeiska förfarandet¹⁸.

¹⁶ Förfarandet, som godkändes av ministrarna inom det europeiska området för högre utbildning i maj 2015, syftar till att *”undanröja ett stort hinder för utvecklingen av gemensamma program genom att fastställa standarder för dessa program som grundar sig på de verktyg man enats om inom det europeiska området för högre utbildning, utan att tillämpa ytterligare nationella kriterier”*.

¹⁷ Om vissa samarbetande högre utbildningsanstalter behöver extern kvalitetssäkring på programnivå (exempelvis är ackreditering eller utvärdering av ett program obligatorisk) ska de, enligt det europeiska förfarandet för kvalitetssäkring av gemensamma program, välja ett lämpligt kvalitetssäkringsorgan från förteckningen över organ som är registrerade i Eqar. Organet kommer att genomföra en enda utvärdering eller ackreditering av hela det gemensamma programmet. Resultatet ska godtas i alla länder inom det europeiska området för högre utbildning och, beroende på den nationella rättsliga ramen, bör beslutet om extern kvalitetssäkring träda i kraft eller erkännas i samtliga länder där programmet erbjuds. Eqar är det officiella registret över nationella externa kvalitetssäkringsorgan som uppfyller åtagandena inom Bolognaprocessen.

¹⁸ ESG-standard 1.10: Anstalterna bör återkommande genomgå extern kvalitetssäkring i enlighet med standarderna och riktlinjerna för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning. Det europeiska förfarandet (9. Periodicitet): Det gemensamma programmet ska ses över regelbundet vart sjätte år, vilket ska anges i det offentliggjorda beslutet.

8. När så är lämpligt, stödja utvecklingen av virtuellt samarbetsbaserat lärande av hög kvalitet i enlighet med den allmänna dataskyddsförordningen som en del av undervisning, lärande och forskning, för att främja och underlätta ett inkluderande och studerandecentrerat gränsöverskridande samarbete som kompletterar personlig interaktion, och särskilt avseende följande aspekter:
- a) Stödja högre utbildningsanstalter för att utveckla virtuella och webbaserade samarbetsmodeller för internationellt lärande som en integrerad del av blandat lärande, bland annat genom ledarskapsåtagande, strategisk planering, gedigen och internationaliserad pedagogisk utbildning och stödtjänster.
 - b) Stödja högre utbildningsanstalter när det gäller att värdesätta och i karriärbedömningen erkänna den tid som akademiker ägnar åt att utveckla ny innovativ pedagogik och nya forskningsmetoder genom gränsöverskridande samarbete, i förekommande fall.
 - c) Stödja institutionaliserade samarbetsmodeller, inbegripet Europauniversitet i deras ansträngningar att slå samman expertis och resurser för att utveckla och genomföra gemensamma digitala strategier och gemensam driftskompatibel it-infrastruktur, till exempel genom att bevilja ömsesidig tillgång till nätbaserade lärande- och forskningsmiljöer, system för hantering av utbildning, digitala bibliotek eller plattformar för storskaliga öppna nätkurser (MOOC), utbildnings- och stödtjänster, sömlös tillgång till sökbara, tillgängliga, kompatibla och återanvändbara data och andra driftskompatibla tjänster.
 - d) Stödja testning av och pilotprojekt för lösningar med öppen källkod för att övervinna gemensamma utmaningar och på så sätt bidra till de högre utbildningssystemens driftskompatibilitet, digitala beredskap, datasuveränitet och dataansvar.

9. Stödja högre utbildningsanstalter i utvecklingen av gemensamma tvärvetenskapliga gränsöverskridande utbildningsverksamheter på alla nivåer (som kort utbildning och på kandidat-, magister- och doktorandnivå).
- a) Möjliggöra och underlätta gränsöverskridande utmaningsbaserade strategier där studerande från olika discipliner, kulturer och länder samarbetar med forskare, företag, städer, regioner, icke-statliga organisationer och lokalsamhällen för att hitta kreativa och innovativa lösningar på globala och gemensamma utmaningar.
 - b) Uppmuntra tillhandahållandet av högkvalitativa möjligheter till livslångt lärande för alla för att underlätta kompetenshöjning och omskolning, med fokus på de mest efterfrågade områdena på arbetsmarknaden, och därmed bidra till individens personliga och yrkesmässiga utveckling.
10. Uppmuntra högre utbildningsanstalter att involvera studerande, akademiker, forskare och personal i styrningen av strukturer för gränsöverskridande samarbete mellan institutioner inom den högre utbildningen, samtidigt som hänsyn tas till befintliga demokratiska inslag av akademiskt självstyre, i synnerhet för följande syften:
- a) Uppmuntra de högre utbildningsanstalterna att se till att deras styrningsstrukturer återspeglar de studerandes och personalens allt mer diversifierade bakgrund samt olika sysselsättnings- och utbildningserfarenheter, i linje med principerna om inkludering och jämlikhet.
 - b) Stödja kapacitetsuppbyggnad för ett starkt och effektivt ledarskap som en viktig drivkraft för ett övergripande institutionellt gränsöverskridande samarbete.

- c) Främja en jämn könsfördelning på alla nivåer i styrningsstrukturerna.
- d) Skapa möjligheter till ömsesidigt lärande för att uppmuntra och stödja initiativ inom vilka högre utbildningsanstalter kan utbyta erfarenheter och delta i ömsesidigt lärande och kunskapsutbyte.

Medlemsstaterna rekommenderas att genomföra denna rekommendation så snart som möjligt. De uppmanas att senast [*ange datum 12 månader efter rådets antagande*] informera kommissionen om de motsvarande åtgärder som ska vidtas på lämplig nivå för att stödja målen med denna rekommendation som avgörande steg mot att uppnå det europeiska området för utbildning senast 2025.

HÄRIGENOM UPPMANAS KOMMISSIONEN,

med full hänsyn till subsidiaritetsprincipen, institutionellt oberoende och akademisk frihet, i enlighet med nationella förhållanden, och i nära samarbete med medlemsstaterna och alla berörda parter, att göra följande:

11. Parallellt med analysen av pågående studier och annat förberedande arbete stödja medlemsstaterna och de högre utbildningsanstalterna i att prova användningen av befintliga europeiska instrument från 2022 och framåt som ett steg mot att underlätta ett fördjupat, långsiktigt och flexibelt gränsöverskridande samarbete och undersöka behovet av och möjligheten att införa institutionaliserade samarbetsinstrument, såsom en eventuell rättslig status för allianser mellan högre utbildningsanstalter. Sådana instrument ska användas på frivillig basis och bör underlätta utbytet av kapacitet och data och utbytet av personal, när så är lämpligt, samt genomförandet av gemensamma program, i syfte att utfärda för allianserna gemensamma examina, inbegripet en gemensam examen på grundval av gemensamt skapade europeiska kriterier.

På grundval av resultaten av det förberedande arbetet och pilotprojekten inom Erasmus+, i varje steg rapportera till rådet för ytterligare beslut.

12. I nära samarbete med medlemsstaterna, högre utbildningsanstalter, studentorganisationer och berörda parter undersöka alternativ och nödvändiga steg för att inrätta en möjlig gemensam examen på grundval av gemensamt skapade europeiska kriterier. Denna examen, som ska ges på frivillig basis på nationell, regional eller institutionell nivå, skulle styrka de utbildningsresultat som uppnåtts som en del av ett gränsöverskridande samarbete som kombinerar studier i flera EU-länder¹⁹, till exempel inom Europauniversitet. Den bör vara lätt att utfärda, lagra, dela, verifiera och autentisera och bör erkännas i hela EU. Den kommer att bygga vidare på och främja genomförandet av Bolognainstrumenten i medlemsstaterna.
 - a) Pilotprojekt inom Erasmus+ under 2022 för utveckling och införande av de europeiska kriterierna för tilldelning av en gemensam europeisk examensmärkning. En sådan märkning skulle utfärdas som ett kompletterande intyg till de kvalifikationer som förvärvats av studerande som tar examen från gemensamma program som tillhandahålls inom ett gränsöverskridande samarbete mellan flera högre utbildningsanstalter.
 - b) På grundval av resultaten av detta förberedande arbete, rapportera till rådet för nya beslut i varje steg i riktning mot en möjlig gemensam examen på grundval av gemensamt skapade europeiska kriterier, i enlighet med Bolognaprocessens instrument.

¹⁹ Slutsatser från Europeiska rådet den 14 december 2017 (EUCO 19/1/17 REV 1).

13. Fortsätta vidareutvecklingen av initiativet Europauniversitet enligt en nedifrån och uppstrategi genom programmet Erasmus+, på grundval av de viktigaste resultaten av halvtidsöversynen av de första allianserna. Från och med 2022 tillhandahålla hållbar finansiering för framgångsrika befintliga Europauniversitet efter en konkurrensutsatt och kvalitativ ansökningsomgång, och göra det möjligt att skapa nya Europauniversitet, på grundval av principerna om geografisk balans, inkludering, hög kvalitet och excellens. Testa synergier med Horisont Europa-programmet för forsknings- och innovationsdimensionen och eventuellt andra EU-program senast 2024, inom ramen för deras rättsliga grunder. Dra nytta av halvtidsöversynen av programmen inom den fleråriga budgetramen för att överväga hur man kan möjliggöra eventuella innovativa strategier för en bättre gemensam mobilisering av EU-finansieringskällor genom att utnyttja möjliga synergier med regional och nationell finansiering.
14. I nära samarbete med medlemsstaterna, stödja införandet av en bredare användning av det europeiska studentkortet, särskilt digitaliseringen av förfaranden som inbegriper flera undertecknare och datautbyte i syfte att minska den administrativa börda som det medför att hantera rörlighet och utbyten för studerande och personal som ingår i gränsöverskridande partnerskap mellan högre utbildningsanstalter.

15. Senast i mitten av 2022 lägga fram en övergripande färdplan som anger viktiga milstolpar och berörda expertgrupper, i syfte att tillsammans med medlemsstaterna och berörda parter utforma de nya instrumenten. Färdplanen bör uppdateras regelbundet.

Kommissionen uppmanas att analysera och utvärdera de framsteg som gjorts med genomförandet av denna rekommendation, samt dess användning i samband med arbetet med genomförandet av den strategiska ramen för europeiskt utbildningssamarbete inför och bortom det europeiska området för utbildning, via befintliga relevanta unionsramar för övervakning och rapportering, i samarbete med medlemsstaterna och efter samråd med berörda parter, och att rapportera till rådet inom fem år från dagen för antagandet.

Utfärdad i Luxemburg den

På rådets vägnar
Ordförande
